

POSTANOWIENIE

24 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Piotr Telusiewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 24 lipca 2024 r. w Warszawie

zażalenia M. S.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Łodzi

z 8 listopada 2023 r., III Ca 2034/21,

w sprawie z wniosku M. S.

z udziałem E. W., H. W., J. W. i I. W.

o częściowe zniesienie współwłasności,

**oddala zażalenie pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach
postępowania zażaleniowego do orzeczenia kończącego
postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 8 listopada 2023 r. Sąd Okręgowy w Łodzi, w sprawie z wniosku M. S., o częściowe zniesienie współwłasności, na skutek apelacji uczestniczki H. W. od postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z 7 listopada 2019 r., uchylił zaskarżone postanowienie i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Zdaniem Sądu Okręgowego Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy, albowiem nie ustalił wartości nieruchomości położonej przy ul. [...] w Ł.

W zażaleniu na powyższe postanowienie wnioskodawczynie zarzuciła naruszenie przepisów, które miało wpływ na treść postanowienia, to jest art. 386 § 4 w zw. z art. 373 § 1 w zw. z art. 168 i 171 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.; art. 386 § 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.; art. 386 § 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z art. 176 ust. 1 Konstytucji RP.

W odpowiedziach na zażalenie uczestniczka E. W. i H. W. domagały się oddalenia zażalenia w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W postępowaniu wywołanym wniesieniem zażalenia, przewidzianego w art. 394¹ § 1¹ k.p.c., Sąd Najwyższy bada jedynie, czy sąd drugiej instancji prawidłowo przyjął, że zachodzi jedna z przyczyn uzasadniająca uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, objętych art. 386 § 2 i 4 k.p.c. Zażalenie nie zmierza do oceny zasadności żądania pozwu ani apelacji, czy merytorycznego stanowiska prawnego sądu drugiej instancji. W przypadku wskazania przez sąd drugiej instancji nierozpoznania istoty sprawy przez sąd pierwszej instancji jako podstawy uchylenia wyroku, zakres kognicji Sądu Najwyższego ogranicza się do zbadania, czy sąd odwoławczy prawidłowo rozumiał to pojęcie oraz czy jego merytoryczne stanowisko uzasadniało taką ocenę postępowania sądu pierwszej instancji, natomiast poza tym zakresem pozostaje prawidłowość poglądu prawnego wyrażonego przez ten sąd. Zażalenie przewidziane w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. nie jest środkiem prawnym służącym kontroli materialnoprawnej podstawy wyroku czy prawidłowości zastosowania przez sąd drugiej instancji przepisów prawa procesowego niezwiązanych z podstawami kasatoryjnego orzeczenia. Kontrola dokonywana w ramach zażalenia na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. ma charakter formalny, stąd powinna zmierzać jedynie do oceny istnienia przesłanek do uchylenia orzeczenia sądu pierwszej instancji, bez wkraczania w kompetencje sądu *in merito* (zob. np. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2021 r., IV CZ 16/21; z 10 grudnia 2015 r., V CZ 77/15; z 15 kwietnia 2016 r., I CZ 13/16; z 19 października 2016 r., V CZ 58/16 oraz powołane w nich orzecznictwo).

Zarzuty zażalenia (z których każdy odnosi się do art. 386 § 4 k.p.c.) wskazują na błędne pojmowanie istoty zażalenia z art. 394¹ § 1¹ k.p.c. Pierwszy z zarzutów zmierzał bowiem do weryfikacji prawidłowości formalnej postanowienia wydanego na skutek wniosku o przywrócenie terminu, zaś trzeci z zarzutów negował pogląd Sądu Okręgowego w przedmiocie zasadności rozpoznania sprawy przez Sąd drugiej instancji w postępowaniu odwoławczym.

W kontekście drugiego z podniesionych zarzutów, należy wskazać, iż analiza uzasadnienia zaskarżonego postanowienia nie pozwala stwierdzić, aby Sąd Okręgowy wadliwie rozumiał pojęcie nierozpoznania istoty sprawy i nieprawidłowo w okolicznościach rozpoznawanej sprawy zidentyfikował jego przesłanki. Sąd Okręgowy zakwestionował sposób ustalenia wartości nieruchomości położonej przy ul. [...] w Ł.. Sąd drugiej instancji dostrzegł, iż Sąd Rejonowy ograniczył się jedynie do przyjęcia tejże wartości w oparciu o twierdzenia wnioskodawczyni i uczestników, którzy brali aktywny udział w postępowaniu (na przyczyny niestawiennictwa niektórych uczestników oraz skutki tego dla postępowania zwracano uwagę w uzasadnieniu Sądu drugiej instancji, a ponadto okoliczności tego dotyczące zostały szeroko opisane w uzasadnieniach odpowiedzi na zażalenie). Ponadto w sprawie nie przeprowadzono w tym zakresie dowodu z opinii biegłego (co było związane – jak wskazał Sąd Okręgowy - z cofnięciem wniosku przez wnioskodawczynię). W tak ukształtowanej sytuacji Sąd Okręgowy słusznie zauważył, iż nie może być mowy o zgodnym wniosku o zniesienie współwłasności (o którym mowa w art. 622 § 2 k.p.c.). Ubocznie można wskazać, że zgodnym wnioskiem o zniesienie współwłasności nie jest wniosek, w którym każdy ze współwłaścicieli postuluje zastosowanie w sprawie tego samego sposobu zniesienia współwłasności (podział rzeczy, przyznanie jej na własność, sprzedaż), lecz taki, w którym współwłaściciele akceptują nie tylko sposób zniesienia współwłasności, lecz i szczegóły zadysponowania nią (zob. postanowienie SN z 8 lutego 2024 r., II CSKP 1458/22). Ponadto "zgodność" wniosku powinna być niewątpliwa; nie może być domniemywana ani interpretowana z niedostatecznie jasnych oświadczeń procesowych lub zachowań w trakcie postępowania (zob. postanowienie SN z 14 marca 2017 r., II CSK 221/16).

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z 398¹⁴ oraz - co do kosztów postępowania - art. 108 § 2 w związku z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c., orzekł, jak w sentencji.

[SOP]

[ms]